

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ВІННИЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет менеджменту та права Кафедра права

ДЕМ'ЯНЧУК Ю. В.

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

**Методичні вказівки для організації самостійної роботи здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти за галуззю знань – 08 Право.
Спеціальність – 081 Право, освітньо-професійної програми – Право**

Вінниця 2023

Дем'янчук Ю. В. Міжнародне публічне право. Методичні вказівки для організації самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за галуззю знань – 08 Право. Спеціальність – 081 Право, освітньо-професійної програми – Право, 2023 р. 24 с.

Розробники: Дем'янчук Ю. В., доцент кафедри права, доктор юридичних наук, доцент. Вінницький національний аграрний університет.

Рецензенти: Маньгора Т.В. кандидат юридичних наук, доцент, Вінницький національний аграрний університет.

Добренька Н.В. кандидат юридичних наук, доцент, Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти „Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна” Білоцерківського інституту економіки та управління.

Затверджено до видання науково-методичною комісією ВНАУ
(протокол № 6 від 15 березня 2023 р.)
за поданням навчально-методичної комісії факультету менеджменту та
права
(протокол № 7 від 13 березня 2023 р.)

ЗМІСТ

1. Передмова.....	4
2. Теми та зміст самостійної роботи студентів.....	5
3. Тестові завдання до самоперевірки.....	11
4. Перелік питань до самостійної підготовки.....	18
5. Рекомендована література	21

1. ПЕРЕДМОВА

Метою викладання курсу є розкриття значення міжнародного публічного права у належному правовому урегулюванні ситуації, коли відносини суб'єктів приватного права пов'язані з одним або кількома правопорядками, іншими, ніж український правопорядок.

«Міжнародне публічне право» як навчальна дисципліна є складовою навчальних дисциплін еколого-правового циклу та органічно пов'язана з такими дисциплінами як «Адміністративне право», «Адміністративне судочинство», «Земельне право», «Міжнародне право».

Основними завданнями вивчення студентами дисципліни «Міжнародне публічне право» є можливість отримання системних знань про поняття, методи, систему, функції, джерела та основні категорії міжнародного публічного права, засвоїти вчення про його суб'єктів, а також місце у правовій системі, джерела, а також комплексно засвоїти основні поняття та категорії міжнародного публічного права.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- 1) принципів положення щодо місця та ролі міжнародного права у загальній структурі міжнародного права та в окремих національних правопорядках;
- 2) поняття, предмет, систему та джерела цієї галузі права;
- 3) методи регулювання правовідносин у міжнародному публічному праві;
- 4) найбільш важливі підгалузі, інститути та норми міжнародного публічного права;
- 5) теоретичні засади та складнощі практичного застосування інститутів міжнародного публічного права, які розглядаються в цьому курсі;
- 6) тенденції подальшого розвитку цих інститутів у світлі теорії міжнародного публічного права та відомої в Україні світової практики їх застосування;
- 7) орієнтовні перспективи шляхів можливого удосконалення

вміти :

- 1) піддавати аналізу тексти міжнародних договорів з питань міжнародного публічного права;
- 2) встановлювати колізійні принципи та норми, що підлягають застосуванню, правильно користуватися ними;
- 3) пов'язувати існуючі національні засоби вирішення колізійних питань із загальними вимогами міжнародного публічного права;
- 4) знаходити відповіді (та документи) з питань регламентації порядку та процедур розгляду спорів, які виникають або можуть виникнути у правовідносинах з іноземним елементом;
- 5) знаходити місце конкретних приватних норм у загальній системі міжнародного публічного права;
- 6) пов'язувати їх аналіз з тенденціями розвитку відповідних підгалузей міжнародного публічного права;
- 7) передбачати можливі наслідки застосування національного законодавства в його існуючому вигляді;

2. ТЕМИ ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Тема 1. Предмет, система та джерела міжнародного публічного права. Суб'єкти міжнародного публічного права

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Поняття колізійного права.
2. Історія розвитку доктрини міжнародного публічного права.
3. Система науки сучасного міжнародного публічного права.
4. Співвідношення та взаємозв'язок міжнародного приватного та міжнародного публічного права
5. Значення порівняльного вивчення міжнародного публічного права різних країн.

Питання для самоконтролю:

1. Яке місце займає міжнародне публічне право в системі права ?
2. Хто може виступати як суб'єкт в області міжнародного публічного права?
3. У чому виявляється зв'язок міжнародного приватного права і міжнародного публічного права ?
4. Як розуміється зміст міжнародного публічного права в різних державах?
5. Які точки зору були висловлені у вітчизняній літературі по питанню про те, чи входить міжнародне публічне право до складу міжнародного публічного права чи ж відноситься до внутрішнього права ?
6. Чи має кожна держава своє міжнародне публічне право?

Теми рефератів:

1. Система міжнародного публічного права.
2. Розвиток науки міжнародного публічного права.
3. Сучасні концепції міжнародного публічного права.

Тема 2. Право власності та інші речові права. Право інтелектуальної власності.

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Зміст права власності у різних правових системах.
2. Значення поділу майна на рухоме та нерухоме для МПрП.
3. Спеціальні колізійні прив'язки для окремих питань, пов'язаних з речово-правовими відносинами.
4. Правове регулювання іноземних інвестицій.
5. Право держави на проведення націоналізації.
6. Захист культурних цінностей та права власності на них.

Питання для самоконтролю:

1. Які колізійні норми застосовують до регулювання питань власності ?
2. Які колізійні принципи застосовуються до особливих категорій рухомих

речей ?

3. Що розуміється під правом держави на націоналізацію приватної власності ?
4. Що розуміється під екстериторіальною дією актів націоналізації ?
5. Як правила встановлені відносно приватної власності України закордоном?
6. Які Ви знаєте основні міжнародні акти в сфері захисту власності ?
7. Які Ви знаєте основні міжнародні акти в сфері культурних цінностей та права власності на них ?
8. В чому полягає територіальний характер авторських прав і прав на винахід?
9. У яких міжнародних угодах в області авторського права бере участь Україна ?
10. Які основні розходження між Всесвітньою конвенцією і Бернською конвенцією ?
11. Як вирішується питання охорони авторського права у відносинах між країнами-учасницями СНД ?
12. Які права надаються іноземцям на винахід в Україні ?
13. Які дії необхідно здійснити для забезпечення прав на вітчизняні винаходи за кордоном
14. У чому сутність конвенційного пріоритету ?
15. Як охороняються в Україні товарні знаки іноземних фірм ?

Теми рефератів:

1. Право держави на проведення націоналізації.
2. Міжнародний захист культурних цінностей та права власності на них.
3. Правові регулювання питань захисту та заохочення інвестицій відповідно двосторонніх договорів України.
4. Правове регулювання міжнародної передачі прав на деякі об'єкти інтелектуальної власності.
5. Система міжнародної охорони авторських прав.
6. Правова охорона ноу-хау в міжнародному публічному праві.
7. Вплив Бернської Конвенції 1886 р. про охорону прав авторів на літературні та художні твори на українське законодавство про охорону авторських прав.
8. Міжнародно-правова охорона суміжних прав.
9. Проблеми міжнародної охорони програмного забезпечення ЕОМ.
10. Питання промислової власності у міжнародному публічному праві

Тема 3. Правочини та зобов'язання в міжнародному публічному праві.

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Види зовнішньоекономічних угод.
2. Колізійні питання зовнішньоекономічних угод в праві різних країн світу.
3. Сфера дії зобов'язального статуту із зовнішньоекономічних угод.
4. Межі дії «lex voluntatis» в сфері зовнішньоекономічних угод.
5. Питання укладання зовнішньоекономічного договору за допомогою оферти та акцепта. Конвенція ООН об исковой давности в международной

купле-продаже товаров 1974 г.

6. Положення Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» 1991 р. та Закону України «Про міжнародне публічне право» 2005 р. про зовнішньоекономічні угоди.

7. Закон України «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності» вид 23.12.1998 р.

8. Постанова КМУ «Про деякі питання регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності» від 29.04.1999 № 756.

9. Наказ МЕСІ «Про затвердження положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів)» 06.09.2001 № 201.

10. Віденська Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 01.01.1980 р.

11. Конвенція о праве, применимом к договорам международной купли-продажи товаров 1985 г.

13. Міжнародні правила по тлумаченню термінів "ІНКОТЕРМС" (редакція та 2000 р.).

14. Рішення про правила визначення країни походження товарів від 24.09.1993 р., ухваленого Радою глав урядів СНД.

Питання для самоконтролю:

1. Якими законами та підзаконними нормативними актами України регулюється укладання зовнішньоекономічних договорів ?

2. Яка форма зовнішньоекономічних договорів передбачена законодавством різних країн ?

3. Який зміст принципу автономії волі сторін?

4. Які вимоги висуваються до оферти в міжнародному публічному праві ?

5. Які існують правила українського законодавства у відношенні застосування права з питань змісту зовнішньоторговельних операцій ?

6. Правом якої країни регулюються правовідносини за договором відповідно до українського законодавства ?

7. Які основні положення містить Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року?

8. Як Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року регулює питання укладання договору за допомогою оферти та акцепту ?

9. Які підстави для уникнення відповідальності за невиконання чи неналежне виконання договору передбачає Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року ?

10. Які строки позовної давності передбачає Конвенція 1974 р. ?

Теми рефератів:

1. Договір купівлі-продажу в міжнародному публічному праві.

2. Договір лізингу в міжнародному публічному праві.

3. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

4. Інститут торговельного представництва та посередництва у країнах Західної Європи.
5. Деліктні зобов'язання в міжнародному публічному праві.
6. Правове регулювання питань заподіяння шкоди з «іноземним елементом» на території України.
7. Позовна давність в міжнародному публічному праві.

Тема 4. Сімейне право.

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Правове регулювання розлучення з іноземцями за законодавством України та закордонних країн.
2. Питання аліментних зобов'язань в міжнародному публічному праві.
3. Встановлення опіки та піклування в міжнародному публічному праві.

Питання для самоконтролю:

1. Яке право застосовується при укладанні шлюбів українських громадян з іноземцями на території України ?
2. Що розуміється під консульськими шлюбами ?
3. Які правила, що стосуються розірвання шлюбів, встановлені в договорах про правову допомогу між Україною та іншими країнами ?
4. Чи визнається в Україні розірвання шлюбу, яке зроблене за кордоном ?
5. Право якої країни застосовується до відносин батьків і дітей ?

Теми рефератів:

1. Колізійні питання родини, шлюбу в міжнародному публічному праві.
2. Спадкування в міжнародному публічному праві.
3. Положення іноземних громадян при успадкуванні на території України.

Тема 5. Спадкові відносини в міжнародному публічному праві.

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Питання спадкування в міжнародних договорах.
2. Колізійні норми, застосовувані у разі спадкування рухомого та нерухомого майна.
3. Інститут спадкової трансмісії та негідного спадкоємця.
4. Питання від умерлого майна в міжнародному публічному праві.

Питання для самоконтролю:

1. Яке законодавство повинне застосовуватися при спадкуванні на підставі колізійних норм українського законодавства ?
2. Який перелік осіб, негідних спадкувати містить українське законодавство ?
3. Які колізійні норми з питань спадкування містяться в договорах про правову допомогу, ув'язнених з іншими країнами ?
4. Як в міжнародному публічному праві вирішуються питання, що

стосуються від умерлого майна ?

Теми рефератів:

1. Колізійні питання родини, шлюбу в міжнародному публічному праві.
2. Спадкування в міжнародному публічному праві.
3. Положення іноземних громадян при успадкуванні на території України.

Тема 6. Трудові відносини і соціальне забезпечення.

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Трудові правовідносини з «іноземним елементом» та джерела їх правового регулювання.
2. Колізійні прив'язки, що застосовуються до трудових відносини з «іноземним елементом».
3. Міжнародні договори України з питань трудової діяльності та соціального захисту працівників.
4. Праця громадян України за кордоном.
5. Праця іноземців в Україні.

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте трудові кодекси як основне національне законодавство у сфері регулювання трудових відносин з «іноземним елементом».
2. Чому прив'язка закону місця укладення трудового контракту (*lex loci contractus*) застосовується нечасто?
3. Який порядок оформлення дозволу на працевлаштування в Україні іноземного громадянина або особи без громадянства.
4. В яких випадках іноземці можуть працювати в Україні за контрактом без дозволу?

Теми рефератів:

1. Відшкодування шкоди працівникові за міжнародними договорами України.
2. Роль конвенцій Міжнародної організації праці (МОП) у регулювання трудових відносин з іноземним елементом.
3. Праця громадян України за контрактом з іноземним роботодавцем.
4. Праця громадян України за кордоном за контрактом з українським роботодавцем.
5. Ліцензування діяльності, пов'язаної із працевлаштуванням громадян України за кордоном.
6. Правове регулювання праці співробітників міжнародних та міжурядових організацій.

Тема 7. Міжнародний цивільний процес.

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Уніфікація норм міжнародного цивільного процесу в актах міжнародних організацій.
2. Уніфікація норм міжнародного цивільного процесу в актах ЄС.
3. Встановлення міжнародної підсудності.
4. Питання підсудності в міжнародних договорах.
5. Міжнародна підсудність та судовий імунітет.
6. Надання правової допомоги за національним правом різних країн світу.
7. Надання правової допомоги за міжнародними договорами.
8. Визнання та виконання судових рішень за законодавством та міжнародними договорами України.
9. Конвенція ООН, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів 05.10.1961 р.

Питання для самоконтролю:

1. Які процесуальні права надаються іноземним громадянам і іноземним юридичним особам на території України ?
2. Які види підсудності існують в міжнародному публічному праві ? 3. Яке значення має колізійний принцип *lex fori* ?
4. Які багатосторонні угоди в області цивільного процесу укладені між країнами СНД ?
5. Який порядок передбачений договорами про правову допомогу для виконання судових доручень ?
6. Який порядок встановлено законодавством України для виконання рішення іноземних судів ?
7. Яке процесуальне положення іноземної держави ?

Теми рефератів:

1. Статус іноземних громадян у цивільному процесі.
2. Процесуальне положення іноземної держави.
3. Визначення міжнародної підсудності спорів у нормативно-правових актах України.
4. Питання визнання та виконання іноземних судових рішень.
5. Нотаріальні дії в міжнародному публічному праві.

Тема 8. Міжнародний комерційний арбітраж.

Питання, винесені на само опрацювання:

1. Правове регулювання діяльності міжнародного комерційного арбітражу на території України.
2. Правове регулювання діяльності міжнародного комерційного арбітражу за законодавством різних країн світу.
3. Вимоги до арбітражної угоди.
4. Арбітражний розгляд інвестиційних спорів.
5. Винесення МКА.
6. Проблеми виконання рішень МКА.

7. Європейська Конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р.
8. Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних зі здійсненням господарської діяльності 1992 р. (СНД).
9. Конвенція про врегулювання інвестиційних спорів між державами та особами інших держав 1965 р.
10. Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення у виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р.

Питання для самоконтролю:

1. Які існують правові засади третейського судочинства ?
2. Які справи може розглядати арбітражний суд при МТП України ?
3. Які контрольні функції виконує АС при МТП при арбітражному розгляді справ ?
4. Який порядок розгляду справ у МКА в США ?
5. Які справи може розглядати Арбітражний інститут Торгової палати в Стокгольмі ?
6. Які види арбітражної угоди ви знаєте ?
7. Які існують теорії юридичної природи арбітражної угоди ?
8. Які вимоги до форми та змісту арбітражної угоди існують за законодавством України ?
9. Які спори вважаються інвестиційними ?

Теми рефератів:

1. Міжнародно-правова регламентація постійнодіючих міжнародних арбітражів.
2. Міжнародно-правова регламентація арбітражів ad hoc.
3. Правове регулювання міжнародного комерційного арбітражу у Австрії.
4. Арбітражне провадження в Україні.

3. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДОСАМОПЕРЕВІРКИ

Тема 1. Предмет, система та джерела міжнародного публічного права. Суб'єкти міжнародного публічного права

1. Позначте визначення, яке розкриває поняття «міжнародне публічне право»:
 - A. «підгалузь міжнародного права, що регулює міжнародні економічні відносини»;
 - B. «сукупність норм, що регулюють приватні та процесуальні відносини, які виникають у сфері міжнародного спілкування між юридичними та фізичними особами»;
 - C. «сукупність норм національного права, що регулюють відносини міжнародного обміну товарами та послугами»;
 - D. «сукупність принципів та норм, що є загальнообов'язковими для усіх

держав в приватноправовій сфері»

2. Вкажіть ознаку, яка характеризує приватні правовідносини:

- A. ієрархічні відносини між суб'єктами;
- B. перевага директивно-зобов'язуючих норм права;
- C. широке використання договірної форми регулювання;
- D. одностороннє волевиявлення суб'єктів.

3. Які форми права застосовуються у міжнародному публічному праві?

- A. міжнародні договори;
- B. внутрішнє законодавство;
- C. господарські договори;
- D. судова та арбітражна практика

4. Які акти внутрішнього законодавства повністю присвячені врегулюванню правовідносин за участю іноземного елемента?

- A. Закон України «Про міжнародне публічне право».
- B. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність».
- C. Закон України «Про правовий статус іноземців».
- D. Закон України «Про громадянство України».

5. Колізійна норма – це:

- A. норма, що містить колізію;
- B. норма, яка визначає, право якої держави має бути застосоване до правовідносин, ускладнених іноземним елементом;
- C. норма, яка усуває колізію між нормативними актами однієї держави;
- D. норма-санкція.

Тема 2. Право власності та інші речові права. Право інтелектуальної власності.

1. Правоздатність фізичної особи визначається:

- A. за її особистим законом;
- B. за законодавством України;
- C. правом місця перебування;
- D. правом, обраним цією особою.

2. Належність майна до нерухомих або рухомих речей, а також інша класифікація визначається правом держави :

- A. громадянином, якої є власник;
- B. де це майно знаходиться;
- C. особи, що відчужує (продає, дарить та ін.);
- D. набувача майна.

3. Право власності та інші речові права на рухоме майно, що перебуває в дорозі, визначається:

- A. правом держави, відправлення вантажу;
- B. правом держави, місця призначення цього вантажу;
- C. правом держави перевізника;
- D. за допомогою автономії волі.

4. Відповідно до закону місця знаходження речі вирішується:

- A. об'єм прав власника, порядок реквізиції та конфіскації майна;
 - B. коло осіб, що мають можливість володіти таким правом;
 - C. порядок спадкування;
 - D. зміст права власності та інших речових прав, їх здійснення та захист.
5. Колізійними питаннями права власності є:
- A. встановлення змісту права власності та інших речових прав;
 - B. диференціація майна на рухоме та нерухоме;
 - C. визначення підстав виникнення та припинення права власності;
 - D. встановлення змісту юридичної категорії «право власності».

Тема 3. Правочини та зобов'язання в міжнародному публічному праві.

1. Позначте визначення, яке розкриває поняття «міжнародні комерційні правочини» (зовнішньоекономічні правочини):
 - A. правочини, укладені внаслідок здійснення оферти та акцепту на території різних держав;
 - B. правочини, укладені між сторонами, комерційні підприємства яких знаходяться на території різних держав;
 - C. правочини, розрахунки за якими здійснюються в іноземній валюті;
 - D. правочини між іноземцями.
2. Вкажіть питання, які вирішуються відповідно до зобов'язального статуту (права, що застосовується до правочину):
 - A. здатність особи бути зобов'язаною за договором;
 - B. права та обов'язки сторін договору;
 - C. форма договору;
 - D. наслідки недійсності договору.
3. Позначте вірне правило, що застосовується до визначення форми зовнішньоекономічного договору, однією із сторін якого є громадянин чи юридична особа України:
 - A. Форма договору визначається правом, що застосовується до змісту правочину (*lex causae*);
 - B. Форма договору визначається правом місця укладання правочину (*locus regit formam actus*);
 - C. Договір укладається в простій письмовій формі, якщо інше не передбачене законом;
 - D. Договір укладається в письмовій формі та потребує нотаріального посвідчення.
4. Позначте питання, що регулюються Віденською конвенцією про договори міжнародної купівлі-продажу товарів :
 - A. продаж товарів, що існують на момент укладання договору, або будуть виготовлені у майбутньому;
 - B. продаж товарів на аукціонах;
 - C. порядок укладання договорів купівлі-продажу товарів;
 - D. відповідальність продавця, за шкоду, завдану товаром здоров'ю будь-якої особи.

5. Колізійні прив'язки можуть застосовуватися до:

- A. правовідносин з національним елементом;
- B. правовідносин між державами;
- C. особистого статусу фізичних і юридичних осіб, правового становища майна, угод та юридичних фактів.
- D. правовідносин з іноземним елементом.

Тема 4. Сімейне право.

1. В Україні для іноземців у шлюбно-сімейних відносинах встановлено:

- A. національний режим;
- B. спеціальний режим;
- C. режим недискримінації;
- D. режим найбільшого сприяння.

2. Шлюб між громадянином України та іноземцем реєструється в Україні: A.

За законодавством України;

B. за законодавством держави іноземця;

C. за законодавством будь-якої держави за вибором осіб, що беруть шлюб; D.

за нормами міжнародного права.

3. Шлюб між іноземцями, зареєстрований за межами України за законом держави місця його реєстрації в Україні є:

A. недійсним;

B. дійсним;

C. може бути визнаний дійсним, якщо немає перешкод, встановлених Сімейним кодексом України;

D. може бути визнаний дійсним на умовах взаємності.

4. Розірвання шлюбу між громадянами України, здійснене за межами України за законом відповідної держави, є:

A. недійсним в Україні;

B. дійсним, якщо один із подружжя в момент розірвання шлюбу проживав за межами України;

C. дійсним, якщо обоє з подружжя в момент розірвання шлюбу проживали за межами України;

D. дійсним, якщо обоє членів подружжя виявили бажання його розірвати.

5. Перешкодами для вступу у шлюб іноземців на території України за законодавством України є:

A. пряма лінія споріднення;

B. перебування у шлюбі;

C. фізичні вади (глухота, сліпота);

D. одностатевість.

Тема 5. Спадкові відносини в міжнародному публічному праві.

1. Спадкові відносини регулюються правом держави, де:

A. У якій спадкодавець мав останнє місце проживання;

- В. На території якої знаходиться спадкове майно;
 - С. Складено заповіт;
 - Д. Подана заява про прийняття спадщини.
2. Іноземці відповідно до законодавства України мають право:
- А. Тільки спадкувати майно;
 - В. Тільки заповідати майно;
 - С. Спадкувати і заповідати майно;
 - Д. Бути відсторонені від спадкування на вимогу українських спадкоємців.
3. Спадкові відносини регулюються:
- А. Особистим законом фізичної особи в момент складання або скасування заповіту;
 - В. Правом держави, у якій спадкодавець мав останнє місце проживання;
 - С. Законом громадянства спадкодавця;
 - Д. Законом місця проживання спадкодавця в момент складання або скасування заповіту.
4. Спадкування нерухомого майна регулюється:
- А. Правом держави, громадянином якої є спадкодавець;
 - В. Правом держави, на території якої знаходиться майно;
 - С. Законом держави, у якій спадкодавець мав останнє місце проживання;
 - Д. Законом місця проживання спадкоємця.
5. Форма заповіту визначається правом держави:
- А. Місця складання заповіту
 - В. Держави, громадянином якої був заповідач
 - С. Держави місця проживання в час складання заповіту або смерті;
 - Д. У якій спадкодавець мав постійне місце проживання в момент складання заповіту або в момент смерті.

Тема 6. Трудові відносини і соціальне забезпечення.

1. Іноземний елемент – це:
- А. правовідносини між іноземцями, які регулюються правом іноземної держави;
 - В. джерело права іноземної держави, щодо іноземців та осіб без громадянства;
 - С. юридичний факт, що мав чи має місце за кордоном, об'єкт, який знаходиться на території іноземної держави та суб'єкт, який має іноземну незалежність.
 - Д. товар чи продукція іноземного походження.
2. Норми міжнародного договору застосовуються до цивільноправових відносин у контексті міжнародного публічного права;
- А. шляхом трансформації їх у норми внутрідержавного права;
 - В. безпосередньо, якщо не суперечать нормам національного правового акту;
 - С. опосередковано, якщо суперечать нормам національного правового акту.
 - Д. якщо визнаються обома суб'єктами приватноправових відносин.

3. Позначте основні вимоги національного законодавства щодо надання дозволу на працевлаштування іноземців в Україні:

- A. дозвіл на працевлаштування має бути отриманий будь-яким іноземним громадянином чи особою без громадянства, незалежно від того постійно чи тимчасово вони перебувають на території України;
- B. дозвіл на працевлаштування іноземці отримують на підставі заяви, особисто поданої до центру зайнятості;
- C. дозвіл на працевлаштування видається на строк до одного року;
- D. дозвіл на працевлаштування може бути оформлений іноземцю за умови, що в країні (регіоні) відсутні працівники, що можуть виконувати цей вид роботи, якщо інше не передбачене міжнародними договорами України

Тема 7. Міжнародний цивільний процес.

1. Які питання відносять до міжнародного цивільного процесу?

- A. Міжнародна юрисдикція з цивільних справ.
- B. Цивільне процесуальне становище іноземців, осіб без громадянства, іноземних підприємств і організацій, іноземної держави та її
- C. дипломатичних представників, міжнародних організацій.
- D. Судових доказів у цивільних справах за участю іноземців.
- E. Відносини що виникають між позивачем та відповідачем.

2. Які нормативні акти є джерелами міжнародного цивільного процесу?

- A. Конституція України.
- B. Цивільний процесуальний кодекс України.
- C. Міжнародні договори.
- D. Судові прецеденти.

3. Які підстави визначення підсудності справ судами України?

- A. Якщо сторони своєю угодою передбачили підсудність справи з іноземним елементом
- B. Якщо відповідач на території України має місце проживання або місцезнаходження, або рухоме чи нерухоме майно.
- C. У справах про відшкодування шкоди, її завдано на території України.
- D. Якщо міжнародна судова інстанція визнала компетентним суд України.

4. В яких випадках підсудність судам України є виключною?

- A. Якщо спадкодавець був громадянином України і мав в ній місце проживання.
- B. Якщо у справі, яка стосується правовідносин між дітьми та батьками, обидві сторони мають місце проживання в Україні.
- C. Якщо у справі, яка стосується правовідносин між подружжям, шлюб був укладений в Україні.
- D. Якщо у справах про банкрутство боржник був створений відповідно до законодавства України.

5. Яка мета направлення судових доручень?

- A. вручення документів за кордоном.
- B. отримання доказів за кордоном.

- C. налагодження співробітництва між судовими інстанціями.
- D. вчинення окремих процесуальних дій за кордоном.

Тема 8. Міжнародний комерційний арбітраж.

1. До міжнародного комерційного арбітражу можуть за угодою сторін передаватися такі спори :
 - A. спори з договірних та інших цивільно-правових відносин, що виникають при здійсненні зовнішньоторговельних та інших видів міжнародних економічних зв'язків, якщо комерційне підприємство хоча б однієї із сторін знаходиться за кордоном;
 - B. спори підприємств з іноземними інвестиціями і міжнародних об'єднань та організацій, створених на території України, між собою, спори між їх учасниками, а так само їх спори з іншими суб'єктами права України;
 - C. Спори між українськими суб'єктами господарювання, якщо вони здійснюють зовнішньоекономічну діяльність і належним чином зареєстровані як такі;
 - D. спори між іноземними юридичними особами.
2. Міжнародні арбітражні суди є :
 - A. постійно діючі;
 - B. діючі на протязі одного року;
 - C. випадкові;
 - D. суди одного арбітра.
3. Учасниками арбітражного процесу можуть бути?
 - A. арбітр;
 - B. експерт;
 - C. прокурор;
 - D. захисник (адвокат).
4. Що таке арбітражний суд *ad hoc*?
 - A. Звичайний комерційний арбітраж;
 - B. Комерційний арбітраж англomовних країн;
 - C. Арбітраж, що утворюється для розгляду конкретної справи;
 - D. Постійно діюча палата третейського суду.
5. При яких організаціях України існують постійно діючі міжнародні комерційні арбітражі?
 - A. При Національному банку України.
 - B. При Вищому господарському суді України.
 - C. При Торгово-промисловій палаті України.
 - D. При Вищій раді юстиції України.

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

1. Міжнародне публічне право в національній правовій системі та міжнародному праві.
2. Предмет, суб'єкти та об'єкти міжнародного публічного права.
3. Іноземний елемент як ознака міжнародних приватноправових відносин та його види.
4. Джерела міжнародного публічного права, їх загальна характеристика та особливості.
5. Принципи міжнародного публічного права.
6. Принципи та функції міжнародного публічного права.
7. Сучасні проблеми міжнародного публічного права.
8. Тенденції розвитку та особливості предмета міжнародного публічного права зарубіжних держав.
9. Поняття та види іноземного елемента у відносинах цивільноправового характеру.
10. Концепція Lex mercatoria і міжнародне публічне право.
11. Колізійно-правовий і матеріально-правовий способи регулювання правовідносин, ускладнених іноземним елементом.
12. Загальна характеристика джерел міжнародного публічного права, їх види.
13. Внутрішнє законодавство як джерело міжнародного публічного права.
14. Міжнародний договір як джерело міжнародного публічного права.
15. Судовий прецедент як джерело міжнародного публічного права в окремих країнах системи загального права.
16. Звичай як джерело міжнародного публічного права.
17. Класифікація та система джерел міжнародного публічного права.
18. Багатосторонні договори, які містять уніфіковані колізійні та матеріальні норми.
19. Значення судової і арбітражної практики в системі джерел міжнародного публічного права
20. Співвідношення міжнародного приватного та міжнародного публічного права.
21. Значення порівняльного правознавства стосовно міжнародного публічного права.
22. Класифікація колізійних норм за різними критеріями.
23. Особливості застосування автономії волі у міжнародному публічному праві.
24. Множинність колізійних прив'язок.
25. Дія колізійних норм у часі.
26. Правовий статус іноземних громадян та осіб без громадянства в Україні.
27. Особистий закон фізичної особи в міжнародному публічному праві.
28. Колізійні питання дієздатності іноземців.
29. Правовий режим правочинів з іноземним елементом за участю держави.
30. Загальна характеристика про право, що застосовується до права власності та інших речових прав.

31. Колізійні питання права власності.
32. Правова характеристика колізійної прив'язки «закон місця знаходження речі» (*lex rei sitae*) та інших колізійних прив'язок, що застосовуються у вирішенні колізійних питань відносин власності.
33. Поняття зовнішньоекономічної угоди.
34. Універсальні міжнародні конвенції про зовнішньоторгівельну купівлю-продаж.
35. Звичаї у міжнародній торгівлі. *Lex mercatoria*.
36. Класифікація зовнішньоекономічних договорів та особливості їх виконання.
37. Форма зовнішньоекономічної угоди (контракту) та її базові положення.
38. Поняття і умови укладення шлюбу.
39. Процедура оформлення шлюбу. Консульський шлюб.
40. Регулювання відносин подружжя в міжнародному публічному праві.
41. Процедура розірвання шлюбу в міжнародному публічному праві.
42. Регламентація відносин батьків і дітей у міжнародному публічному праві.
43. Правовий інститут усиновлення в міжнародному публічному праві.
44. Спадкове право у міжнародному публічному праві.
45. Колізії щодо об'єкта спадкових відносин;
46. Колізії відносно здатності до складання заповіту;
47. Колізії відносно форми заповіту.
48. Спадкові права іноземців в Україні та громадян України за кордоном.
49. Колізійні норми МПРП, які регулюють перехід спадкоємства до держави.
50. Спадкування за заповітом в зарубіжних країнах.
51. Колізійні питання трудових відносин.
52. Право, що застосовується до трудового договору.
53. Праця громадян України за кордоном.
54. Регулювання посередництва у працевлаштуванні на роботу за кордоном.
55. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин.
56. Принцип автономії волі; закон місця укладення договору; закон місця виконання трудової функції.
57. Поняття міжнародного цивільного процесу.
58. Міжнародна підсудність, виключна підсудність та пророгаційні угоди.
59. Право на судовий захист іноземців у різних державах.
60. Цивільні процесуальні права іноземців в Україні та громадян України за кордоном.
61. Підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб.
62. Роль конвенцій Міжнародної організації праці (МОП) у регулюванні міжнародних трудових приватно-правових відносин.
63. Ліцензування діяльності, пов'язаної із працевлаштуванням громадян України за кордоном.
64. Правове регулювання праці співробітників міжнародних та міжурядових організацій.
65. Право на судовий захист і цивільні процесуальні права та обов'язки іноземних громадян, осіб без громадянства та іноземних підприємств і

- організацій в Україні. Процесуальне положення іноземної держави.
66. Підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб.
 67. Визнання та виконання іноземних судових рішень.
 68. Підстави відмови у визнанні та виконанні іноземного судового рішення.
 69. Поняття, зміст і місце цивільного процесу в системі міжнародного публічного права.
 70. Поняття і правова природа міжнародного комерційного арбітражу, міжнародно-правові засади його діяльності.
 71. Види третейських (арбітражних) судів. Арбітраж ad hoc.
 72. Міжнародний комерційний арбітражний суд і Морська арбітражна комісія при Торгово-промисловій палаті України, їх компетенція і регламентація діяльності.
 73. Основні положення Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж».
 74. Арбітражна угода: форма, зміст та правове значення. .
 75. Міжнародні регламенти, типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ. 76. Арбітражні рішення, порядок їх виконання.
 77. Арбітражне застереження.
 78. Третейський запис та компетенція міжнародного комерційного арбітражу.
 79. Підстави для відмови у визнанні та виконанні іноземних арбітражних рішень.
 80. Історія розвитку міжнародного комерційного арбітражу.
 81. Морська арбітражна комісія при Торгово-промисловій палаті України.
 82. Міжнародний комерційний арбітраж при Торгово-промисловій палаті України.
 83. Міжнародно-правові засади діяльності третейських судів.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
2. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2003, N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144
3. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2002, № 21-22, ст.135.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356.
5. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.07.1963 № 1501-VI / Електронна комп'ютерна база <http://www.rada.gov.ua>.
6. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24.02.94 р. / Закони України: том 7. - К.: 1997. - С. 182-196.
7. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 р. № 959-XII / Закони України. Том 1. - К.: 1996. - С. 333- 367.
8. Закон України «Про міжнародне публічне право»// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2005, N 32, ст.422
9. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. // Голос України -03.08.2004 - № 142
10. Про застосування Міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів /Международное частное право. Учебное пособие. Харьков: Консум, 1998. - С. 448-449.
11. Наказ Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 № 201 «Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів)» /Електронна комп'ютерна база <http://www.rada.gov.ua>.
12. Гаазька конвенція з питань цивільного процесу від 01.03.1954 /Закони України. Міжнародні договори України. Том 14. - К.: 1998.- С.1143-1156.
13. Інкотермс Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2000 року) від 01.01.2000/ Урядовий кур'єр N 68 від 10.04.2002.
14. Конвенція про громадянство одруженої жінки від 20.02.1957 /Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. - Амстердам-Київ: 1996. - С. 121-123.
15. Конвенція про колізії законів, що стосуються форми заповітних розпоряджень від 05.10.1961 /Международное частное право. Сборник документов. - М.: БЕК, 1997. - С.664-667.
16. Конвенція про права дитини від 20.11.1989 /Закони України. Міжнародні договори України. Том 14. - К.: 1998.-С. 10-26.
17. Конвенція про право, що застосовується до режимів власності подружжя від 14.10.1978/Международное частное право. Сборник документов. - М: БЕК, 1997. - С. 694-699.
18. Конвенція про правову допомогу та правові відносини у цивільних,

сімейних та кримінальних справах від 22.01.1993 /Україна в міжнародно-правових відносинах. Боротьба із злочинністю та взаємна правова допомога. Книга 1. К.: Юрінком, 1996.

19. Конвенция о признании и приведении в исполнение иностранных арбитражных решений, 1958 г. // Международные контракты: Сб. междунар. норм актов / Сост.: Т.С. Кивалова, Т.Р. Короткий; Под ред. М.Е. Черкеса. – О., 2003;

20. Конвенция, учреждающая Всемирную организацию интеллектуальной собственности, 1967 г. // Минков А.М. Международная охрана интеллектуальной собственности. – СПб., 2001;

21. Конвенция по вопросам юрисдикции и принудительного исполнения судебных решений в отношении гражданских и коммерческих споров, 1968 г. // Нешатаева Т.Н. Международный гражданский процесс: Учеб. пособие. – М., 2001;

22. Нью-йоркська конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10.06.1958 /Международная торговля. Международный гражданский процесс. -Минск.:Амалфея, 1999. - С. 280-293.

23. Угода Глав держав Співдружності Незалежних Держав про власність колишнього Союзу РСР за кордоном від 30.12.1991 /Международное публичное право. Сборник документов. Том 1 . -М.:БЕК, 1996. - С. 173-175

Базова література

24. Вишновецька С. В., Корнеєв Ю. В. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / С. В. Вишновецька, Ю. В. Корнеєв. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 164 с.

25. Кравцов С.О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди: монографія. – Х.: Право, 2014. – 232 с.

26. Килимник І. І. Міжнародне публічне право : навч. посібник / І. І. Килимник, А. М. Бровдій ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 111 с.

27. Марышева Н.И. Международное частное право – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Wolters Kluwer, 2010 – 928 с.;

28. Мироненко І.В Міжнародне публічне право: Навчальний посібник. – Івано-Франківськ, 2010. 29. Міжнародне публічне право : навч. посібник / І. І. Килимник, А. М. Бровдій ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 111 с.

30. Міжнародне публічне право : Навч. посіб. / Бичкова С. С., Іванов Ю. Ф., Чурпіта Г. В. та ін.; За ред. Ю. Ф. Іванова. – К.: Алерта, 2018.– 390 с.

31. Міжнародне публічне право : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / В. А. Бігун, Є. М. Білоусов, І. М. Жуков ; за ред. проф. В. П. Жушмана та доц. І. А. Шуміло. — Х. : Право, 2015. — 320 с.

32. Міжнародне публічне право. Навчальний посібник / За ред. С.Г.Кузьменка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 316 с.;

33. Международное частное право. Общая часть: учебник / Г.С. Фединяк, Л.С. Фединяк. – Харьков: Право, 2015. – 352 с.

34. Международное частное право: Учебник. В 2 т. Т. 1: Общая часть / Отв. ред. С.Н. Лебедев, Е.В. Кабатова. – М.: Статут, 2011. – 400 с.;
35. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / В.А. Бігун, Є.М. Білоусов, І.М. Жуков; за ред. проф. В.П. Жушмана та доц. І.А. Шуміло. – Х.: Право, 2015. – 320 с.

Спеціальна література

36. Буяновська О. Практика визнання та виконання рішень МКАС при ТПП України в іноземних державах відповідно до Нью-Йоркської конвенції 1958 р. // Право України. – 2014. – № 12. – С. 83-93.
37. Венгринюк Ю. Пропозиції вдосконалення колізійного права України у сфері договірних зобов'язань // Право України. – 2013. – № 7. – С. 55-62;
38. Гаврік Р.О. До питання про законну силу рішення третейського суду // Часопис Хмельницького університету управління та права. – 2013. – № 3. – С. 185-190
39. Гайдун О. Інтерпретація застосовуваного права європейськими арбітражами: розмежування базових понять // Право України. – 2016. – № 5. – С. 48-54;
40. Кисіль В. Спадкові відносини в сучасному міжнародному публічному праві // Право України. – 2013. – № 7. – С. 154-182;
41. Кісанов Д.О. Поняття, принципи та об'єкти речового права згідно німецького цивільного уложення // Правове життя сучасної України: матер. Міжнародн. конф. проф.-викл. складу (Одеса, 20-21 квітня 2012 р.). Т. 3 / відп. за випуск д.ю.н., проф. В.М. Дрьомін / Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса: Фенікс, 2012. – С. 126-128;
42. Львов Б. Вдосконалення національного законодавства у сфері міжнародного комерційного арбітражу і третейського розгляду спорів у процесі судової та конституційної реформ в Україні // Право України. – 2016. – № 5. – С. 12-18;
43. Майданик Л. Поняття та механізм комерціалізації інтелектуальної власності в Україні // Юридична Україна. – 2014. – № 7. – С. 39-45;
44. Марченко В. Інкотермс: диспозитивні правила чи імперативна вимога // Інтелектуальна власність: наук.-практ. журн. – 2013. – № 7. – С. 64-66;
45. Мельниченко О.В. Міжнародні договори в системі сімейного законодавства України та ЄС // Часопис Київського університету права. – 2014. – № 4. – С. 317-320
46. Селівон М. Про деякі питання взаємодії судів із міжнародним комерційним арбітражем // Право України. – 2014. – № 12. – С. 27-36

Дем'янчук Ю. В.

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО.

Методичні вказівки для організації самостійної роботи здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти

за галуззю знань

08 Право

спеціальністю

081 Право,

Вінниця

2023